

Wojewódzki konkurs przedmiotowy z geografii dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych

ETAP REJONOWY

KOD UCZNIWA:

Maksymalna liczba punktów: **100**

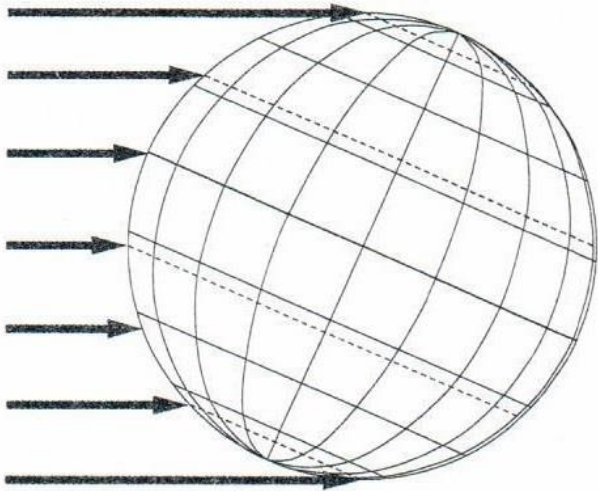
Liczba uzyskanych punktów: _____

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. *Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.*
2. *Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy arkusz testowy jest kompletny – składa się z **17 stron** i zawiera **22 zadania**. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji konkursowej.*
3. *Czytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia oraz wskazówki do każdego zadania.*
4. *Udzielaj odpowiedzi lub zaznaczaj zgodnie z poleceniem i umieszczaj je w miejscu do tego przeznaczonym.*
5. *Odpowiedzi zapisuj długopisem lub piórem z niebieskim albo czarnym tuszem.*
6. *Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.*
7. *Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, błędną odpowiedź przekreśl lub otocz kółkiem i ponownie zaznacz poprawną odpowiedź.*
8. *Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. Umieszczone w nim notatki nie podlegają ocenie.*
9. *Pracuj samodzielnie.*
10. *Nie wolno wносить telefonów komórkowych do sali, w której odbywają się zawody.*
11. *Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać za poprawne rozwiązanie zadania.*
12. *Całkowity czas przeznaczony na rozwiązanie testu wynosi **60 minut**.*

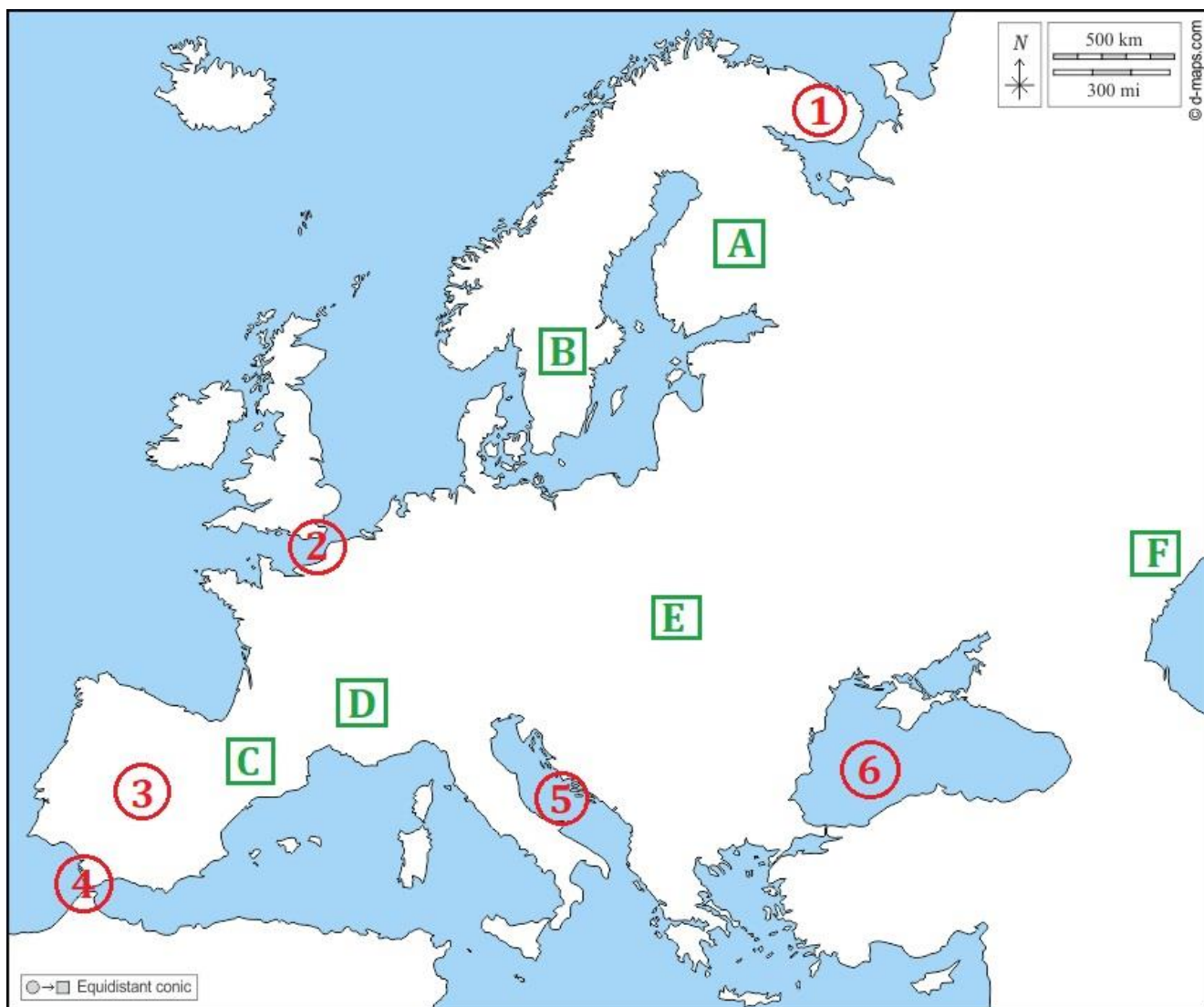
Zadanie 1. Poniższe zadania dotyczą miejsca Ziemi we Wszechświecie, jej ruchów i ich konsekwencji. W każdym podpunkcie wybierz i wskaż jeden poprawny wariant odpowiedzi. [0-4 pkt]

Rysunek 1

- A.** Układ Słoneczny jest częścią galaktyki o nazwie:
- a) Andromedy
 - b) Czarne Oko
 - c) Droga Mleczna
 - d) Koło Wozu
- B.** Ziemia jest:
- a) bardziej oddalona od Słońca niż Mars
 - b) jedyną skalistą planetą Układu Słonecznego, która posiada naturalnego satelitę
 - c) jedyną planetą Układu Słonecznego, która wiruje wokół własnej osi
 - d) największą ze skalistych planet Układu Słonecznego
- C.** Oświetlenie Ziemi, które przedstawia **rysunek 1**, ma miejsce:
- a) 21 marca
 - b) 22 czerwca
 - c) 23 września
 - d) 22 grudnia
- D.** Latem dzień trwa najdłużej w:
- a) Bydgoszczy
 - b) Gdańsku
 - c) Krakowie
 - d) Łodzi

Zadanie 2. Do podanych nazw geograficznych dopasuj odpowiednie oznaczenia z mapy. [0-8 pkt]

Cieśnina Gibraltarska

Morze Adriatyckie

Półwysep Iberyjski

Półwysep Kolski

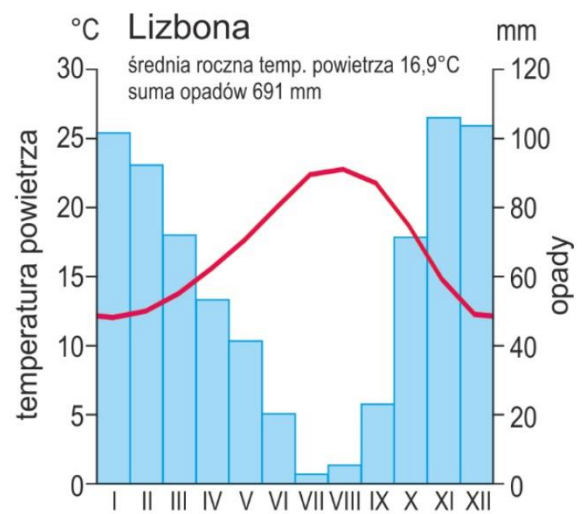
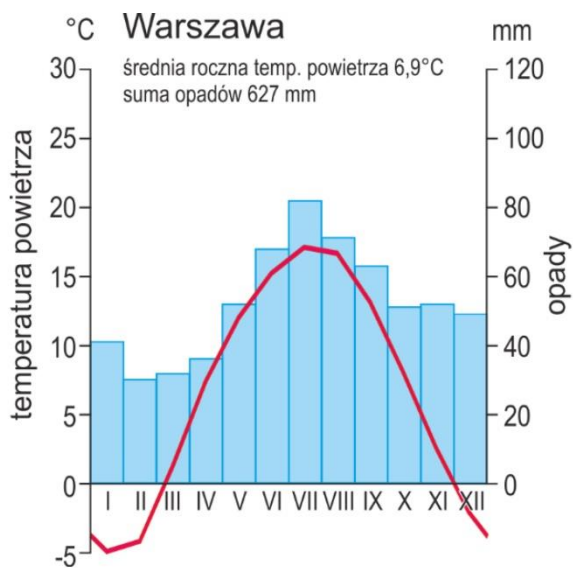
Karpaty

Masyw Centralny

Nizina Nadkaspjska

Pojezierze Fińskie

Zadanie 3. Na podstawie poniższych klimatogramów oraz własnej wiedzy uzupełnij poniższe zdania wybranymi z podanych określeń – posłuż się w tym celu podanym kodem literowym. [0-6 pkt]

ŹRÓDŁO: CKE, 2020

OKREŚLENIA DO WYBORU:

- A** – Lizbonie
- B** – niższe
- C** – podzwrotnikowy morski
- D** – roczna amplituda temperatury powietrza
- E** – średnia roczna temperatura powietrza
- F** – umiarkowany ciepły przejściowy
- G** – Warszawie
- H** – wyższe
- I** – zwrotnikowy morski

..... jest w Lizbonie wyższa niż w Warszawie, natomiast jest większa w Warszawie niż w Lizbonie.

Klimatyczna zima występuje tylko w

Roczna suma opadów w obu miastach jest podobna, ale maksimum opadów przypada w innych porach roku, np. w miesiącach letnich opady są w Warszawie niż w Lizbonie.

Lizbona ma klimat, natomiast Warszawa –

Zadanie 4. Podane atrakcje turystyczne Europy Południowej przyporządkuj do odpowiedniego państwa. [0-6 pkt]

CHORWACJA

FRANCJA

GRECJA

HISZPANIA

SŁOWENIA

WŁOCHY

A - Akropol

B – Jeziora Plitwickie

C – Koloseum

D – Lazurowe Wybrzeże

E – Sagrada Familia

F – Wyżyna Kras

Zadanie 5. Do każdej fotografii przedstawiającej elektrownię wytwarzającą energię z odnawialnych źródeł energii dopasuj właściwą cechę warunkującą jej lokalizację. [0-4 pkt]

FOTOGRAFIA 1

FOTOGRAFIA 2

FOTOGRAFIA 3

FOTOGRAFIA 4

ŹRÓDŁO: <https://energyeducation.ca/encyclopedia/>

FOTOGRAFIA 1

A – częste występowanie wiatru o dużej prędkości

FOTOGRAFIA 2

B – duże usłonecznienie

FOTOGRAFIA 3

D – wody płynące o dużym spadku

FOTOGRAFIA 4

E – wody podziemne o temperaturze powyżej 60°C

Zadanie 6. Podane sformułowania odnoszą się do rolnictwa Danii i Węgier. Każde ze sformułowań dopasuj do właściwego państwa. [0-5 pkt]

CECHY ROLNICTWA:

- A** – Rolnictwu tego kraju sprzyjają: nizinne ukształtowanie powierzchni i żyzne gleby (czarnoziemy, gleby brunatne), za to klimat jest zbyt suchy.
- B** – Rolnictwu tego kraju sprzyjają: nizinne ukształtowanie oraz klimat umiarkowany ciepły morski, natomiast gleby są średnio i mało żyzne (gleby płowe, gleby bielicowe).
- C** – Rolnictwo jest wysoko zmechanizowane, a wśród gospodarstw przeważają te o dużej powierzchni.
- D** – W rolnictwie tego kraju duże znaczenie mają: wysokowydajna uprawa zbóż oraz chów bydła i trzody chlewnej.
- E** – Największe znaczenie ma uprawa roślin, szczególnie pszenicy, kukurydzy, buraków cukrowych, słoneczników oraz warzyw i owoców.

Rolnictwo Danii:

Rolnictwo Węgier:

Zadanie 7. Poniższe fotografie prezentują wybrane atrakcje środowiska przyrodniczego Islandii. Przyporządkuj daną fotografię do odpowiedniego opisu. [0-3 pkt]

FOTOGRAFIA 1

FOTOGRAFIA 2

FOTOGRAFIA 3

ŹRÓDŁO: Internet, grafika

CHARAKTERYSTYKA	FOTO 1	FOTO 2	FOTO 3
Występowanie zjawiska jest uwarunkowane występowaniem wód podziemnych o temperaturze okresami przekraczającej 100°C			
Obiekt może stwarzać zagrożenie dla mieszkańców oraz gospodarki wynikające z erupcji lawy, materiałów piroklastycznych i trujących gazów			
Powstaje w sprzyjających warunkach ukształtowania powierzchni i klimatycznych (powyżej granicy wieloletniego śniegu)			

Zadanie 8. Poniższe sformułowania dotyczą państw sąsiadujących z Polską. Każde ze sformułowań dopasuj do właściwego państwa.. [0-9 pkt]

CECHY:

- A** – Rolnictwo jest najslabiej rozwiniętym sektorem gospodarki ze względu na niesprzyjający klimat oraz mało żyzne gleby; tereny rolnicze znajdują się przede wszystkim w zachodniej i południowo zachodniej części kraju.
- B** – Ważną dziedziną gospodarki tego kraju jest rolnictwo uwarunkowane żyznymi glebami (czarnoziemy) i korzystnym klimatem umiarkowanym ciepłym, a także nizinnym ukształtowaniem powierzchni.
- C** – Kraj ten dysponuje bardzo dużymi zasobami surowców mineralnych (węgiel kamienny, gaz ziemny, ropa naftowa, surowce metaliczne), które w dużej części eksportuje.
- D** – Kraj ten słynie z nowoczesnego przemysłu, szczególnie z produkcji samochodów (Volkswagen, Mercedes, BMW), sprzętu elektronicznego (Siemens) i farmaceutyków (Bayer).
- E** – Ważną dziedziną gospodarki jest turystyka oparta na walorach przyrodniczych Tatr.
- F** – Walory kulturowe tego kraju (głównie stolica z licznymi zabytkami – Most Karola, Złota Uliczka, katedra na Hradczanach – i specyficzną atmosferą) przyciągają wielu turystów z zagranicy.
- G** – Niektóre obszary tego kraju (na wschodzie i południu) w wyniku konfliktów zapoczątkowanych w 2014 r. znajdują się obecnie poza kontrolą władz państwa.
- H** – Najważniejszym regionem gospodarczym kraju jest Nadrenia Północna-Westfalia.
- I** – W ciągu ostatnich 30 lat liczba ludności tego kraju zmniejszyła się o ponad 8 mln (ujemny przyrost naturalny, emigracja).

CZECHY:

SŁOWACJA:

ROSJA:

UKRAINA:

NIEMCY:

Zadanie 9. Poniższe zdania dotyczą skrajnych punktów Polski oraz konsekwencji rozciągłości południkowej i równoleżnikowej naszego kraju. W każdym podpunkcie wybierz jeden z proponowanych wariantów. [0-4 pkt]

A. Wśród skrajnych punktów Polski nie ma:

- a) Opołonka
- b) Przylądka Rozewie
- c) zakola Odry k. Cedyni
- d) zakola Sanu k. Przemyśla

B. Aby obliczyć rozciągłość równoleżnikową Polski w stopniach należy znać następujące współrzędne geograficzne:

- a) długości geograficzne skrajnych punktów na wschodzie i zachodzie Polski
- b) długości geograficzne skrajnych punktów na południu i północy Polski
- c) szerokości geograficzne skrajnych punktów na południu i północy Polski
- d) szerokości geograficzne skrajnych punktów na wschodzie i zachodzie Polski

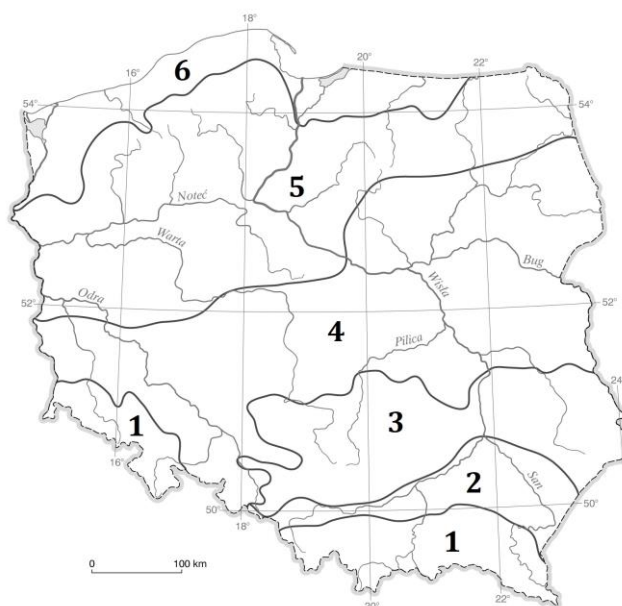
C. Rozciągłość południkowa Polski w kilometrach jest...

- a) mniejsza o 38 km od rozciągłości równoleżnikowej
- b) około dwa razy mniejsza od rozciągłości równoleżnikowej
- c) około dwa razy większa od rozciągłości równoleżnikowej
- d) większa o 38 km od rozciągłości równoleżnikowej

D. Konsekwencją rozciągłości południkowej Polski jest m.in.:

- a) dłuższy dzień latem nad morzem niż w górach
- b) około 40 minut różnicy czasu słonecznego między skrajnymi miejscowościami
- c) położenie w Europie Środkowej
- d) występowanie w Polsce dwóch stref czasowych

Zadanie 10. Do wymienionych krain geograficznych Polski dopisz numer pasa rzeźby terenu, w którym są położone. [0-4 pkt]

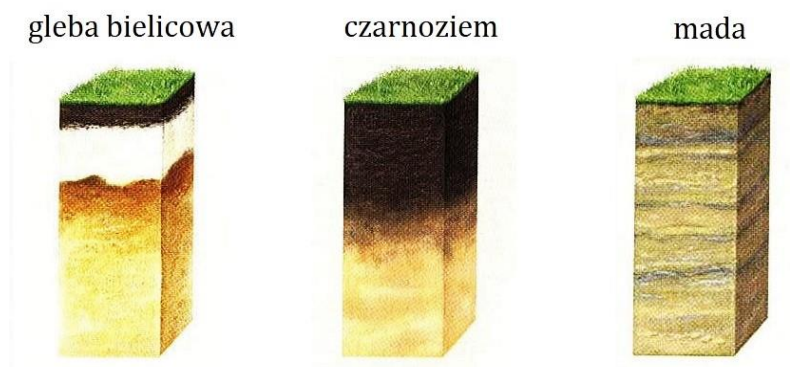
Kotlina Oświęcimska

Pieniny

Roztocze

Żuławy Wiślane

Zadanie 11. Rysunki przedstawiają wybrane typy gleb w Polsce.

Do wskazanych obszarów występowania przyporządkuj odpowiedni typ gleby. [0-3 pkt]

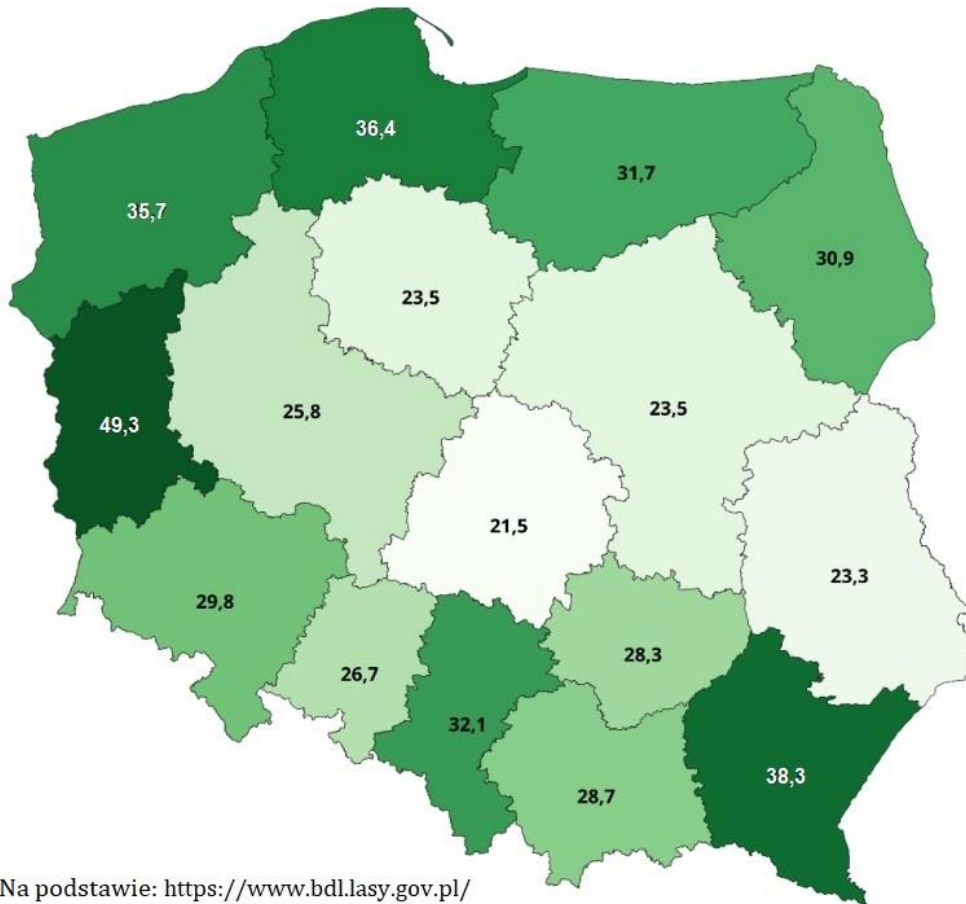
	czarnoziem	bielkowa	mada
<i>Bory Tucholskie, Puszcza Piska, Puszcza Kozienicka, Puszcza Kurpiowska</i>			
<i>okolice Głubczyc, Proszowic, Hrubieszowa, Sandomierza, Przemyśla</i>			
<i>Żuławy Wiślane, dolne odcinki doliny Wisły, Odry, Warty</i>			

Zadanie 12. Do podanego stopnia żyzności gleb przyporządkuj odpowiedni typ gleby [0-3 pkt]

	czarnoziem	bielkowa	mada
mało żyzna			
żyzna			
bardzo żyzna			

Zadanie 13. Mapa przedstawia zróżnicowanie wskaźnika lesistości według województw w Polsce. Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy podziel poniższe zdania na prawdziwe i fałszywe. [0-5 pkt]

Lesistość Polski według województw w 2019 r. w %

- A – Województwa o najmniejszej lesistości znajdują się w centralnej części Polski i na środkowym wschodzie.
- B – Każde z trzech województw o największej lesistości graniczy z innym państwem.
- C – Wskaźnik lesistości województwa kujawsko-pomorskiego jest wyższy od wskaźnika lesistości Polski.
- D – Województwem o najmniejszej lesistości jest województwo świętokrzyskie.
- E – W składzie gatunkowym drzew leśnych w Polsce dominuje sosna.

Zdania prawdziwe:

Zdania fałszywe:

Zadanie 14. Poniżej znajdują się opisy wybranych polskich parków narodowych. W każdym podpunkcie wskaż właściwą nazwę parku narodowego. [0-5 pkt]

A. Do największych atrakcji tego parku narodowego należą formy krasowe (Jaskinia Łokietka, Maczuga Herkulesa) oraz zabytkowy zamek w Pieskowej Skale. Ten park narodowy to:

- a) Magurski PN
- b) Ojcowski PN
- c) Poleski PN
- d) Roztoczański PN

B. W tym parku narodowym można oglądać masyw Trzech Koron podczas spływu Dunajcem.

Tym parkiem narodowym jest:

- a) Gorczański PN
- b) Karkonoski PN
- c) Pieniński PN
- d) Tatrzański PN

C. Te dwa parki narodowe chronią fragmenty polskiego wybrzeża Bałtyku – są to:

- a) Bieszczadzki PN i Świętokrzyski PN
- b) Karkonoski PN i Babiogórski PN
- c) PN Ujście Warty i PN Bory Tucholskie
- d) Woliński PN i Słowiński PN

D. Ten park położony w województwie podlaskim chroni obszary bagienne i torfowiskowe, bory bagienne, olsy i legi wraz z bogactwem ptactwa wodno-błotnego; jest to największy park narodowy w Polsce. Tym parkiem narodowym jest:

- a) Białowiecki PN
- b) Biebrzański PN
- c) Narwiański PN
- d) Wigierski PN

E. W tym parku narodowym ochroną jest objęty jedyny w Polsce obszar gór o budowie płytowej, w których powstały formacje skalne o fantazyjnych kształtach – ostańce skalne oraz labirynty zbudowane z piaskowców, porośnięte borami świerkowymi z domieszką buka. Jest to:

- a) PN Gór Stołowych
- b) Karkonoski PN
- c) Świętokrzyski PN
- d) Wielkopolski PN

Zadanie 15. Przyporządkuj nazwy podanych surowców mineralnych do miejsca ich wydobycia [0-3 pkt]

SUROWCE MINERALNE: *rudy miedzi, sól kamienna, węgiel kamienny*

	sól kamienna	rudy miedzi	węgiel kamienny
<i>Kłodawa</i>			
<i>Lubin</i>			
<i>Rybnik</i>			

Zadanie 16. Podane surowce dopasuj ze względu na ich przykładowe zastosowanie. [0-3 pkt]

	sól kamienna	rudy miedzi	węgiel kamienny
<i>Do posypywania dróg w okresie zimowym</i>			
<i>Produkcja energii elektrycznej i ciepłej</i>			
<i>Produkcja przewodów elektrycznych</i>			

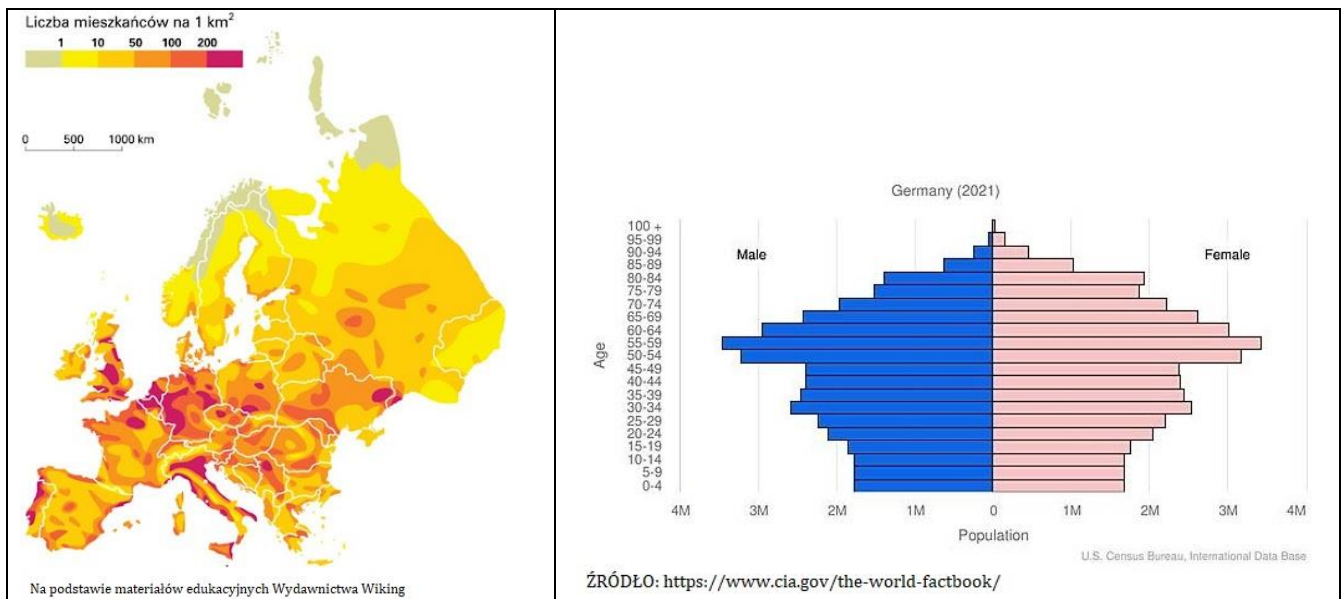
Zadanie 17. Poniższe zdania dotyczą podziału politycznego Europy oraz historii i znaczenia Unii Europejskiej – podziel je na prawdziwe i fałszywe. [0-6 pkt]

- A** – *Rosja, Kazachstan i Turcja to państwa, których terytorium położone jest częściowo w Europie a częściowo w Azji.*
- B** – *Największym państwem Europy jest Rosja, a najmniejszym – San Marino.*
- C** – *Najmłodszym państwem Europy jest Kosowo, które ogłosiło niepodległość w 2008 roku.*
- D** – *Unia Europejska (UE) to organizacja gospodarcza, której początki wiążą się z Europejską Wspólnotą Węgla i Stali, założoną w 1951 r. przez sześć państw: Niemcy (wówczas RFN), Francję, Włochy, Belgię, Holandię i Luksemburg.*
- E** – *Wszystkie państwa UE posiadają wspólną walutę – euro.*
- F** – *Jedynym państwem, które opuściło UE, jest Wielka Brytania.*

Zdania prawdziwe:

Zdania fałszywe:

Zadanie 18. Poniższe zdania dotyczą rozmieszczenia ludności i problemów demograficznych Europy. Na podstawie poniższych grafik oraz własnej wiedzy w każdym podpunkcie wybierz jeden z podanych wariantów. [0-5 pkt]

A. Ludność Europy:

- jest bardziej liczna od ludności Afryki
- jest równomiernie rozmieszczona
- stanowi około 10% ludności świata
- stanowi około 25% ludności świata

B. Do najgęściej zaludnionych obszarów Europy należą:

- Monako, Watykan, Malta, Belgia, Holandia
- państwa Europy Północnej
- państwa Półwyspu Bałkańskiego
- Włochy, Polska, Rosja, Ukraina

C. Czynnikiem decydującym o małej gęstości zaludnienia w Europie jest:

- klimat umiarkowany chłodny
- nizinne ukształtowanie terenu
- występowanie surowców mineralnych
- wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego

D. Piramida płci i wieku Niemiec (rysunek) cechuje społeczeństwo:

- dojrzałe
- młode demograficznie
- stare demograficznie

E. Do konsekwencji starzenia się społeczeństwa nie należy:

- coraz mniej osób pracuje więc zmniejszają się dochody państwa z podatków
- coraz więcej osób pobiera emerytury
- państwo ponosi coraz większe wydatki na opiekę zdrowotną seniorów
- państwo ponosi coraz większe wydatki na edukację i opiekę zdrowotną dzieci

Zadanie 19. Dopasuj właściwą grupę narodów do podanych rodzin językowych. [0-3 pkt]

- JĘZYKI GERMAŃSKIE: **A** – Anglicy, Niemcy, Norwegowie, Szwedzi
 JĘZYKI ROMAŃSKIE: **B** – Chorwaci, Czesi, Polacy, Rosjanie
 JĘZYKI SŁOWIAŃSKIE: **C** – Estończycy, Litwini, Łotysze, Węgrzy
D – Francuzi, Hiszpanie, Portugalczycy, Włosi

Zadanie 20. Poniższe grafiki przedstawiają logotypy lub nazwy francuskich marek reprezentujących nowoczesne technologie. Dopasuj do nich właściwe rodzaje działalności. [0-3 pkt]

ZESTAW 1	ZESTAW 2
 <p>CITROËN PEUGEOT RENAULT</p>	 <p>arianeGROUP CARACAL MIRAGE AIRBUS</p>

ZESTAW 3
 <p>L'ORÉAL VICHY LA ROCHE-POSAY</p>

- ZESTAW 1: **A** – produkcja artykułów spożywczych
 ZESTAW 2: **B** – produkcja kosmetyków
 ZESTAW 3: **C** – produkcja samochodów
D – produkcja samolotów i statków kosmicznych

Zadanie 21. Poniższe sformułowania dotyczą polskiego rolnictwa. W każdym z podpunktów wybierz jeden z podanych wariantów. **[0-4 pkt]**

A. Najdłuższy okres wegetacyjny cechuje:

- a) Kotlinę Sandomierską i Nizinę Mazowiecką
- b) Nizinę Wielkopolską i Pojezierze Pomorskie
- c) Nizinę Śląską i Kotlinę Sandomierską
- d) Wyżynę Lubelską i Wyżynę Śląską

B. Z roślin uprawianych w Polsce największy areal zajmują uprawy:

- a) buraków cukrowych
- b) pszenicy
- c) rzepaku
- d) ziemniaków

C. Najważniejsze regiony sadownicze w Polsce znajdują się:

- a) na Kujawach i na Wyżynie Lubelskiej
- b) na Nizinie Szczecińskiej i Pojezierzu Mazurskim
- c) w okolicach Łodzi i Wrocławia
- d) w okolicach Warszawy i Sandomierza

D. Z chowu trzody chlewnej słyną województwa:

- a) małopolskie i podlaskie
- b) podkarpackie i mazowieckie
- c) świętokrzyskie i dolnośląskie
- d) wielkopolskie i kujawsko-pomorskie

Zadanie 22. Fotografie przedstawiają czworo Polaków, którzy odnieśli międzynarodowe sukcesy. Dopasuj do nazwisk właściwy opis ich działalności. [0-4 pkt]

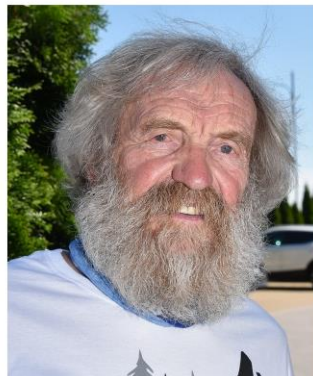
Olga Tokarczuk

Aleksander Wolszczan

Aleksander Doba

Adam Małysz

ŹRÓDŁO: Wikipedia

- A** – Poetka, eseistka, tłumaczka, autorka tomików „Koniec i początek”, „Chwila”, „Dwukropek”, „Tutaj”; laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1996 r.
- B** – Podróżnik, który jako pierwszy na świecie przepłynął kajakiem Ocean Atlantycki (z Afryki do Ameryki Południowej); otrzymał tytuł Podróżnika Roku 2015 National Geographic.
- C** – Radioastronom, współodkrywca pierwszych planet poza Układem Słonecznym.
- D** – Pisarka i eseistka; w jej dorobku są m.in. „Księgi Jakubowe”, „Bieguni”, „Prawiek i inne czasy”; laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury oraz nagrody Bookera w 2018 roku.
- E** – Skoczek narciarski, czterokrotny zdobywca Pucharu Świata w skokach narciarskich, zdobywca trzech srebrnych i brązowego medalu zimowych igrzysk olimpijskich, tryumfator Turnieju Czterech Skoczni.

Olga Tokarczuk:

Aleksander Wolszczan:

Aleksander Doba:

Adam Małysz:

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)